

door Ann CASIER

N.V.D.R. : Al bij al was het Kursaalorkest & het muziekleven slechts één facet - maar wat voor één ! - van het mondaine Kursaalleven. Er waren ook de leeszaal, speelzaal en restaurants, ontmoetingsplaatsen bij uitstek voor de internationale high-life. De kansspelen waren de motor van dat alles (1).

Het was uiteraard het bestuur dat mee het Kursaalbeleid bepaalde.

Ann CASIER nu weer :

1852. Bij de opening van het eerste Kursaal werd Louis Gustave VANDEN ABEELE de eerste directeur. Als eigenaar en bouwheer van het Kursaal was hij eerder financieel-administratief dan artistiek organisator. De abonnees van het Kursaal bood hij dikwijls een extra-gratis concert aan of richtte liefdadigheidsconcerten in (2). Aan F. VANDEN BOGAERDE, de dirigent van het negende linieregiment, bood hij als afscheidsgeschenk een mooie dirigeerstok aan uit het atelier Bols van Brussel (3). VANDEN ABEELE deed zeer veel om het Kursaal tot bloei te brengen en het was jammer dat hij de leiding moest overdragen, daar hij vanaf 1862 in Antwerpen verbleef (4). G. JEAN werd dus de volgende eigenaar van het Kursaal. Hij kwam pas echt in de actualiteit toen hij deze functie niet meer uitoefende. In 1878 werd hij voor het tribunaal van Brugge gedaagd door de heer CRAEN uit Antwerpen. Deze wou 10.000 F schadevergoeding veroorzaakt aan zijn gebouwen door de afbraak van het Kursaal (5).

1878. Met de opening van het nieuwe Kursaal kwam er ook een nieuwe directeur : Hyacinthe KIRSCH. Van nu af lag hun taak veel meer op artistiek dan op financieel vlak. Het waren mensen die iets afwisten van muziek of zelf musicus waren, veelal oudere zangers, waarvan hun stem niet zo goed meer was. Daar het allemaal melomanen waren, droegen ze in sterke mate bij om het peil op te trekken. KIRSCH bleef slechts twee jaar (6). Zijn opvolger was Charles VERHAEGHE; een "kind van Oostende" (7).

Sedert 1885 was Paul LANDOY directeur. Hij was, zoals veel van zijn collega's, een man die veel en moeilijk werk achter de schermen deed. Na zijn onverwachte dood in augustus 1891 werd hij opgevolgd door Armand LUTENS (8). Deze diende vóór het zomerseizoen in 1897 zijn ontslag in (9). Zijn opvolger Emile BRUNFAUT kon slechts één seizoen zijn werk doen, het jaar daarop lag hij een vijftal maand ziek te Ieper en stierf daarna op 43-jarige leeftijd (10).

De nieuwe Kursaaldirecteur werd de Belgische tenor Nestor MASSART (1849-1899). Hij behaalde zijn eerste prijs zang te Gent, was gedurende vijf jaar eerste tenor aan het Munttheater en kwam verschillende malen in het Oostends Kursaal zingen (11). Hij zong in bijna alle theaters van Frankrijk en was een geliefde gast in Amerika (12). Zijn eerste seizoen als artistiek directeur was tevens zijn laatste, hij stierf op 21 december 1899 (13).

Henri HEUSCHLING was ook geen onbekende te Oostende. In het Casino en het Kursaal trad hij op, tussen 1881 en 1892, als succesvol bariton met een prachtige stem en een goede reputatie (14). In

1900 werd deze Brusselse zanger, zangleraar en ingenieur, Kursaal-directeur benoemd (15). Zijn carrière zag er tot dan toe als volgt uit (16) : als student aan de "Ecole des Mines" liet hij zich voor het eerst als zanger horen in 1861 op een liefdadigheidsfeest. Hij kreeg les van de beroemde tenor ROGER en werd in 1872 laureaat aan het conservatorium van Parijs. Na succesvolle concertreizen vestigde hij zich te Brussel van 1882 tot 1897 en zong daar in talrijke concerten. Hoewel het theater hem minder aantrok, was hij een der meest veelzijdige zangers. Hij gaf ook zangles aan de prinsessen. Op de maandag na Pinksteren 1900 trad hij de 1.296ste maal op in het openbaar. Hij had toen 460 verschillende werken van 153 verschillende auteurs geïnterpreteerd.

Hij nam ook het initiatief om enkele intieme winterconcerten in het Kursaal te geven, waaraan hij zelf meewerkte, hoewel zijn stem niet meer als vroeger klonk (17).

Georges MARQUET nam in 1905 het roer in handen. Hij verleende de morele en materiële steun en maakte van Oostende een kunstcentrum. Dankzij zijn maecenaat kwamen de groten der aarde op de affiche. De Oostendenaars zelf bedacht hij af en toe met een gratis concert (18). Tot en met 1909 kon hij Oostende aan de culturele top van de badplaatsen houden, maar hij moest tenslotte toch capituleren voor de naijver van de andere badplaatsen. Zijn periode mag wel de meest sublieme uit de Kursaalgeschiedenis genoemd worden.

Hem opvolgen was zeker geen gemakkelijke taak; de nieuwe concessionaris CHARPENTIER hield het slechts één jaar vol. Daarna kwam het beheer voor één jaar terug in handen van Arthur LUTENS (19). Emile MATHIEU nam in 1912 de taak over. Hij was een journalist-muziekcriticus en bovendien tekstdichter van enkele composities voor Léon RINSKOPF (20).

-
- (1) cf. M. CONSTANDT.
 - (2) F.M., 08.09.1855; F.O., 21.08.1855; F.O., 02.09.1855; G.R.O., 26.08.1859.
 - (3) F.O., 15.09.1856.
 - (4) E.O., 29.20.1871 en 02.11.1871.
 - (5) E.O., 06.01.1878.
 - (6) Kirsch wordt vermeld bij E. GREGOIR, Les artistes musiciens..., 1885, p. 264.
 - (7) E.O., 17.06.1880.
 - (8) S.O., 30.08.1891 en E.O., 05.01.1893.
 - (9) E.O., 02.05.1897.
 - (10) E.O., 18.04.1898 en C.O., 09.09.1895.
 - (11) E.O., 10.11.1898; C.O., 12.11.1898; S.O., 11.06.1899.
 - (12) art. Massart, Nestor Henry Jean, in Algemene muziekencyclopedie, o.l.v. J. ROBIJNS, J. MOSTAERT en M. ZIJLSTRA, dl. 6, Haarlem, 1982, p. 233.
 - (13) E.O., 26.12.1899.
 - (14) S.O., 21.08.1885.
 - (15) E.O., 29.03.1900 en 11.08.1900.
 - (16) E.O., 14.05.1901; en E. GREGOIR, Les artistes musiciens..., 1885, p. 241-242.
 - (17) E.O., 28.01.1904 en 04.02.1904.
 - (18) S.O., 29.09.1907.
 - (19) E.O., 05.05.1910.
 - (20) E.O., 07.04.1912. Hij schreef de teksten voor "Amour", "Art-Ensor", en "A nos princes", door Rinskopf op muziek gezet.